

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: **S. T. R. K.**
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, č. j. OAM-140/ZA-ZA11-HA10-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, č. j. OAM-140/ZA-ZA11-HA10-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.

2. V této věci krajský soud rozhoduje podruhé. Původní rozsudek krajského soudu ze dne 14. 12. 2023, č. j. 31 Az 4/2023 – 83, byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2024, č. j. 10 Azs 20/2024 – 37. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se nezabýval řádně uplatněnými žalobními body, které se týkaly nedostatečného zjištění skutkového stavu, rozporů v tlumočení či „opožděného“ podání žádosti o mezinárodní ochranu. Stejně tak se nezabýval tím, zda podklady pro vydání rozhodnutí odpovídají požadavkům, které na ně klade judikatura. V odůvodnění rozsudku chyběla přezkoumatelná úvaha, zda žalovaný zohlednil dostatečně specifika konkrétního případu a zda rozhodnutí skutečně obsahuje komplexní posouzení věrohodnosti žalobce.

II. Obsah žaloby

3. V úvodu žaloby žalobce shrnul důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce tvrdí, že ve vlasti působil jako mnich v buddhistické skupině, ve které se věnoval jednak náboženské činnosti, jednak činnosti charitativní. V souvislosti s těmito aktivitami byl též politicky činný, pomáhal organizovat protesty proti vládě, byl členem mnišské organizace National Bhikku Front (NBF) a politické strany Janatha Vimukthi Peramuna (JVP). Aktivita žalobce se nelíbily nacionalistickým mnichům, Sinhálcům a stoupencům vlády. Z jejich strany čelil dlouhodobě vyhrožování a byl opakovaně fyzicky napadán. Žalobce se pokoušel obrátit na policii, ta ho ovšem před tímto pronásledováním nebyla schopná ochránit. Žalobce byl rovněž během protivládních protestů, kterých se účastnil (a někdy je též pomáhal organizovat), několikrát napaden samotnou policií, která protesty násilím potlačovala. Žalobce se pokoušel na území Šrí Lanky najít bezpečné místo, to se mu ale nepovedlo, a tak se nakonec z obavy o svůj život rozhodl Šrí Lanku opustit společně s jedním bratrem ve víře.
4. Žalobce namítl, že správní orgán nesprávně zohlednil několik zpráv o zemi původu, které popisují i bezpečnostní a politickou situaci v zemi a postavení členů a sympatizantů politické strany JVP. Dle žalobce zprávy podporují jeho tvrzení týkající pronásledování opozičních aktivistů a obránců práv menšin. Ačkoli žalobce výslovně upozornil na to, že některé pasáže podkladů neodpovídají realitě, nebo nejsou dostatečně podrobné, správní orgán se tím nijak blíže nezaobíral, nepořídil podrobnější dokumenty a v rozhodnutí uvedené informace bez dalšího použil.
5. Žalobce dále tvrdil, že žalovaný při hodnocení zpráv vždy pouze konstatoval, že popisují obecnou situaci v zemi původu a nijak nevypovídají o tom, že by konkrétně žalobci mělo hrozit pronásledování nebo vážná újma ve smyslu zákona o azylu. To je ovšem dle žalobce samo o sobě vnitřně rozporné tvrzení, neboť zprávy o zemi původu se z podstaty věci nemohou zabývat konkrétním případem jednotlivých žadatelů o mezinárodní ochranu, nýbrž poskytují obecnou informaci a je úkolem žalovaného, aby na základě těchto zpráv posoudil, do jaké míry je tvrzení žadatele pravděpodobné. Jelikož zdroje opatřené žalovaným nedostačovaly k ověření skutečností uváděných žalobcem, měl žalovaný povinnost obstat i další důkazy vztahující se ke specifickým právním otázkám, jež je nezbytné v řízení objasnit. Současně dle žalobce žalovaný nesprávně čerpal jen z těch částí zpráv, které odpovídají konečnému rozhodnutí správního orgánu. Nadto, dle žalobce platí, že žalovaný je povinen vycházet z tvrzení žadatele, pokud ho odpovídajícím způsobem nevyvrátí.

6. Žalobce uvedl, že se opakovaně pokusil obrátit na policii, avšak žádané účinné ochrany se mu nedostalo. Žalovaný k tomu uvedl, že se žalobce mohl na policii obrátit (tj. že obranné mechanismy existují), dále se měl informovat o průběhu řízení a případně si stěžovat u nadřízených orgánů (soud, ombudsmana, Národní policejní komisi nebo generálního prokurátora či Jednotku pro veřejné petice Generálního prokurátora Šrí Lanky) na nečinnost. Žalovaný však nijak nezkoumal účinnost těchto obranných mechanismů.
7. Dle žalobce je shrnutí žalovaného, že žadatel nebyl pro své politické, náboženské a sociální aktivity pronásledován ve smyslu zákona o azylu, v příkrém rozporu s tím, co žadatel v rámci správního řízení uvedl. Žadatel doložil svoji mnišskou činnost, avšak správní orgán tyto materiály odmítl použít jako podklad pro vydání rozhodnutí ve věci, neboť *„můžou pouze potvrdit aktivitu žadatele v sociální oblasti, nicméně nelze z nich dovodit žádné cílené pronásledování žadatele ve smyslu zákona o azylu“*. Podle žalobce správní orgán postupoval nesprávně, neboť podle § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), musí správní orgán přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.
8. Správní orgán nesprávně odmítl připustit jako důkaz fotografie, které žalobce předložil na podporu svých tvrzení. K fotografiím, které poukazují na účast policie na protestech, žalovaný konstatoval, že nic nenásvědčuje tomu, že by se policie chystala k jakékoliv akci proti protestujícím. Žalovaný zcela pominul, že ve chvíli, kdy policie proti protestujícím útočí, již nemohl žalobce žádné fotografie pořizovat. Předloženými fotografiemi žalobce doložil, že policie byla protestům přítomna. V kontextu zpráv předložených žalobcem, které dokládají agresivitu policie vůči protestujícím, se podle názoru žalobce jedná o dostatečný důkaz na podporu jeho tvrzení.
9. Žalovaný prohlásil, že žadatel *„dejme tomu“* fotografiemi doložil zranění nohy a krku, které mu bylo způsobeno, když byl policisty v civilu při protestech dvakrát zbit (z toho jednou železnou tyčí). Nicméně dále správní orgán tvrzení žadatele opět zpochybnil, neboť nedoložil žádnou lékařskou zprávu. Podle žalovaného je proto chování žadatele *„podivné“* a žadatel tyto události uvedl pouze proto, aby ve správním orgánu vyvolal domněnku azylově relevantních důvodů. Žalobce ovšem připomíná, že na Šrí Lance nelze beze zbytku aplikovat stejná měřítka jako v České republice. Na Šrí Lance je široce rozšířen systém Ájurvédy, tedy tradičního indického lékařství, a není zvykem vydávat lékařské zprávy. Z toho důvodu nemůže žalobce ani žádnou předložit. Správní orgán zcela přehlíží lokální kontext a specifika Šrí Lanky.
10. Žalovaný též zpochybnil žalobcovu výpověď ohledně druhého případu napadení (rozpor spočívající v tom, zda na něj útočník mířil zbraní nebo ne). Správní orgán zcela absurdně konstatoval, že skutečnost, že na člověka někdo míří zbraní, by člověk pravděpodobně zapomenout nemohl. Podle správního orgánu totiž: *„pokud člověk prožije tak traumatizující zážitky, pamatuje si je docela přesně, v některých případech si takového oběti pamatují dokonce i přesné datum události.“* Citovaný názor správního orgánu je dle žalobce naprosto mylný a zcela v rozporu s vědeckými poznatky o přirozené reakci člověka na traumatizující prožitek. Správní orgán svůj názor žádným způsobem nepodložil.
11. Správní orgán rovněž v rozhodnutí žádným způsobem nezohlednil skutečnost, že žalobce je sinhálské národnosti a je buddhistickým mnichem (patří tedy k většinovému obyvatelstvu), ale ve své mnišské a politické činnosti se zaměřoval na pomoc a obranu všem

bez rozdílu národnosti a náboženství, a byl tedy obráncem menšin. Z toho také pramenily veškeré jeho problémy ve vlasti.

12. Žalobce dále namítal vady rozhodnutí vzniklé nesprávným tlumočením při prvním pohovoru dne 6. 9. 2022 panem W. I. D., který nehovoří česky. Tlumočník mluvil chaoticky, nepřekládal vždy všechny informace a pozměňoval žalobcovy odpovědi. Rovněž žalobce přerušoval a ten se tak nemohl dostatečně vyjádřit. Po skončení pohovoru se tlumočník obrátil na žalobce a začal mu sprostě nadávat a vyhrožovat. Žalobce si na průběh celého pohovoru okamžitě stěžoval, a to písemným vyjádřením ze dne 6. 9. 2022, ve kterém jsou popsány podrobnosti celého incidentu. Rovněž podal kvůli chování tlumočníka stížnost na policii. Následující dva pohovory dne 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022 tlumočené paní Ch. D. G. A. byly věnovány opravě prvního pohovoru. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nepravdivě uvedl, že z protokolů opravných pohovorů nevyplývá, že by při tlumočení pohovoru dne 6. 9. 2022 došlo ze strany tlumočníka „*k jakémukoliv záměrnému zkreslování odpovědí žadatele, i vzhledem k tomu, že žadatel vesměs souhlasil se zněním zápisu svých odpovědí.*“ Dle žalobce z protokolů opravných pohovorů jednoznačně vyplývá, že žadatel souhlasí pouze s přibližně polovinou svých odpovědí ze dne 6. 9. 2022. Zbytek odpovědí musel upřesnit, doplnit nebo zcela opravit. Žalobce je přesvědčen, že by správní orgán při rozhodování o jeho žádosti k pohovoru ze dne 6. 9. 2022 vůbec neměl přihlížet a neměl by žalobci klást k tíži rozpory v jeho výpovědi pramenící z nízké kvality tohoto pohovoru. Postup žalovaného je tak podle žalobce v rozporu s judikaturou a s § 3, § 50 a § 68 správního řádu, neboť žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a odůvodnění rozhodnutí je proto nedostatečné a nesprávné.
13. Žalobce též nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že se snaží legalizovat svůj pobyt v České republice prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný tento argument zakládá na skutečnosti, že žalobce přicestoval ze Šrí Lanky letecky do České republiky, odkud po 12 dnech odjel do Německa, kde se chtěl uchýlit do buddhistického centra, a následně tam požádal o mezinárodní ochranu. Později byl žalobce na základě dublinského nařízení předán do České republiky. Podle žalobce je třeba vzít v potaz, že v roce 2019 přicestoval do České republiky z velmi vzdálené země bez jakékoli bližší znalosti České republiky, Evropské unie a evropského azylového systému. Žalobce v řízení jasně uvedl, že byl v té době ve špatném psychickém stavu a vše ohledně cesty řešil jeho bratr ve víře. Z tohoto pohledu je proto zcela pochopitelné, že se potřeboval po příletu do ČR zorientovat, zjistit, jaké má možnosti, a rozhodnout se o dalším postupu. Současně zdůraznil, že neexistuje žádná povinnost podat žádost o mezinárodní ochranu, jakmile je to možné.
14. Žalobce má za to, že splňuje předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobce má jednak za to, že po návratu do země původu bude pokračovat pronásledování jeho osoby a v současné době mu hrozí i vážná újma kvůli akutní humanitární a ekonomické krizi.
15. Žalobce navrhl, aby krajský soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu, zejména na údaje, které žalobce dne 26. 3. 2021 správnímu orgánu poskytl k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a na protokol o pohovoru, který správní orgán se žalobcem započal dne 6. 9. 2022 a který poté dále pokračoval ve dnech 11. 10. 2022, 19. 10. 2022 a 15. 11. 2022.
17. Žalovaný konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Po provedeném správním řízení pak správní orgán ani neshledal žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dovodit, že by žalobce ve vlasti mohl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování v případě jeho návratu do Šrílanské demokratické socialistické republiky hrozilo. Po důkladném posouzení skutečností tvrzených žalobcem pak správní orgán ani nedospěl k závěru, že by žalobci mohli být v případě návratu do vlasti v zemi původu ohroženi vážnou újmou tak, jak ji specifikuje § 14a zákona o azylu.
18. Žalovaný se ve svém vyjádření k žalobě zabýval především těmi námitkami, které zpochybňují způsob, jakým bylo vedeno správní řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný předně odmítl žalobní tvrzení, že jeho postup při hodnocení zpráv o zemi původu byl nesprávný, když údajně nekonfrontoval výpověď žalobce s prostředím v zemi původu. Již ze samotného odůvodnění napadeného rozhodnutí je dle žalovaného patrné, že uvedená žalobní námitka je lichá. Žalovaný odmítl rovněž výtky žalobce, že nikterak nepřihlédl k důkazům navrhovaným žalobcem, neboť správní orgán se s nimi seznámil a prostudoval je. Pokud k některým z nich při svém rozhodování nepřihlédl a nevyužil je jakožto podklad pro vydání rozhodnutí, pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně zdůvodnil, proč tak neučinil, například proto, že se jednalo o informace obecné povahy, které pouze vykreslovaly politickou a ekonomickou situaci na Šrí Lance nebo pouze potvrzovaly aktivitu žalobce v sociální oblasti, z nichž však nešlo dovodit žádné cílené pronásledování žalobce ve smyslu zákona o azylu.
19. K žalobnímu bodu, podle kterého napadené rozhodnutí trpí vadami, které vznikly nesprávným tlumočením při pohovoru dne 6. 9. 2022 žalovaný uvedl, že vzhledem k námitce právní zástupkyně žalobce ze dne 6. 9. 2022, že tlumočnický překladatel chaoticky, nepřekládal vždy všechny informace a záměr pozměňoval sdělení žalobce, přistoupil správní orgán v průběhu následujících pohovorů, které se uskutečnily ve dnech 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022, ke zpětnému přetlumočení protokolu o pohovoru ze dne 6. 9. 2022, a to za účelem kontroly správnosti překladu a zápisu jednotlivých odpovědí žalobce a rovněž z důvodu zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z protokolů o pohovorech ze dne 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022 nevyplývalo, že by při tlumočení dne 6. 9. 2022 ze strany tlumočnicka ze sinhálského jazyka došlo k jakémukoliv záměrnému zkreslování odpovědí žalobce i vzhledem k tomu, že žalobce vesměs souhlasil se zněním zápisu svých odpovědí.
20. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání dne 7. 12. 2023

21. Při jednání konaném dne 7. 12. 2023 zástupce žalobce zopakoval stěžejní body žaloby. Sám žalobce zopakoval důvody svého odchodu ze Šrí Lanky a uvedl, že v České republice vyhledává lepší ekonomické podmínky. Rozpory s výpovědí v Německu zdůvodnil stresovým stavem způsobeným útekem ze Šrí Lanky a událostmi, které se staly před jeho odchodem. Dle žalobce soud nemůže porozumět jeho situaci, protože jí sám neprošel. Žalobce též uvedl, že má pocit, že je odmítán, neboť je jiné barvy. Pověřená zástupkyně žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Následně samosoudkyně shrnula průběh správního řízení a obsah soudního spisu.
22. Zástupce žalobce v závěrečném návrhu uvedl, že kvantitou je napadené rozhodnutí rozsáhlé, ale kvantita převyšuje kvalitu. Absentují zde logické úvahy, kterými se žalovaný řídil. Žalobce trvá na svém tvrzení, že byl na Šrí Lance pronásledován a tato hrozba trvá. Žalovaný nedostatečně pochopil situaci na Šrí Lance, což bylo způsobeno nedostatečnými podklady.
23. Žalovaný v závěrečném návrhu uvedl, že žalobce na jednu stranu tvrdí, že podklady jsou nedostatečné, ale na druhou tvrdí, že nebyly použity správné části zpráv o zemi původu. V žalobě nezaznělo, které části shromážděných podkladů byly použity nesprávně a které naopak měl správní orgán použít. Přestože žalobce zahltil správní orgán velkým množstvím podkladů, správní orgán zachoval konstruktivní přístup, se všemi podklady se vypořádal, ale také neztratil vnímání podstaty žalobcovy výpovědi a zachoval si individualizovaný přístup. Žalovaný se dokázal v obrovském množství podkladů orientovat a poměrně přesně určit, které skutečnosti je třeba pro individuální posouzení žalobcova přeběhu vzít v úvahu a které nikoliv. Při tom našel ve výpovědích žalobce rozpory, se kterými se v napadeném rozhodnutí vypořádal. Konflikt s tlumočnickem nezakládá dle žalovaného sám o sobě nesprávnost překladu prvního pohovoru. Dle žalovaného při tlumočení prvního pohovoru nedošlo k tak zásadním vadám, které by způsobily nesprávnost napadeného rozhodnutí.

V. Jednání dne 4. 12. 2024

24. Během jednání dne 4. 12. 2024 zástupkyně žalobce opět zopakovala jednotlivé žalobní body a vady, které žalobce spatřoval v napadeném rozhodnutí, resp. které provázely správní řízení. Žalobce poté přednesl svůj azylový příběh a shrnul jeho jednotlivé detaily, zejména ve vztahu k jeho humanitární činnosti v zemi původu a ve vztahu k tvrzeným napadením. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že v množství informací, které žalobce předložil v průběhu správního řízení, je třeba zůstat u jádra věci. Žalobce sice trochu pomoc státu Srí Lanky hledal, nikoliv však důsledně a nedotáhl to až do potřebného konce. Nevyčerpal všechny prostředky ochrany ve své zemi, neboť se již nezajímal o to, jak jeho trestní oznámení dopadla.
25. Krajský soud shrnul závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2024, č. j. 10 Azs 20/2024 – 37, a poté provedl důkaz listinami dle čl. 116, 117 a 118 soudního spisu, které žalobce navrhl k provedení v podání ze dne 2. 12. 2024. Jedná se o fotografie, na kterých je žalobce zachycen při dobročinných činnostech, na nichž se podílí zde na území České republiky.
26. Účastníci posléze setrvali na návrzích již dříve učiněných v žalobě, resp. ve vyjádření k žalobě.

VI. Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného. Žalobu shledal důvodnou.
28. Krajský soud vycházel z následujících skutkových zjištění, které vyplývají z předloženého správního spisu.
29. Žalobce podal dne 1. 3. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako důvody podané žádosti uvedl obavu o svůj život, neboť v zemi původu byl vůdcem buddhistické skupiny, která pomáhá všem lidem bez rozdílu náboženství nebo národnosti. V jeho zemi původu jsou další skupiny, které se snaží jeho skupinu zničit a členy zabít. K žádosti přiložil mimo jiné Výpis z informační knihy policejní stanice ve městě Kurunegala ze dne 26. 8. 2019 a ve městě Neluwa ze dne 6. 5. 2019, ze kterých vyplývá, že žalobce učinil na policejní stanici oznámení ohledně výhružek smrti a napadení vůči jeho osobě a jeho bratrům ve víře kvůli jejich členství a aktivitě v politické straně JVP a organizaci NBF.
30. Dále správní spis obsahuje vyjádření žalobce ze dne 22. 4. 2021, ke kterému přiložil několik fotografií z různých protestních akcí proti vládě, kterých se v letech 2015-2016 účastnil, a fotografie dokumentující jeho zranění, které utrpěl v důsledku protestu, při kterém jej policisté v civilu zbili železnou tyčí.
31. První pohovor dne 6. 9. 2022 byl tlumočen panem W. I. D. z jazyka sinhálského do jazyka anglického a následně paní K. M. z jazyka anglického do jazyka českého. Během pohovoru žalobce mj. uvedl, že problémy začal mít od bombových útoků na kostely a hotely dne 21. 4. 2019. Žalobce je mnich a člen politické strany JVP (oblastní lídr). V zemi původu se účastnil několika protestů pořádaných stranou JVP a pomáhal všem lidem nehledě na náboženství (muslimům, Tamilům i křesťanům), což se nelíbilo ostatním mnichům. Bylo mu několikrát vyhrožováno a byl i fyzicky napaden. Po jeho napadení mu policie

nepomohla, pouze zapsali jeho trestní oznámení. Obává se Sinhálců, mnichů a jejich stoupenců. Nejprve se snažil ukrýt, ale nenašel žádné místo, kde by tak mohl učinit. Proto se rozhodl vycestovat ze Šrí Lanky. Přiletěl do České republiky a následně autobusem odcestoval do Německa, kde požádal o azyl. Z Německa byl poslán zpět do České republiky.

32. Dle vyjádření žalobce ze dne 6. 9. 2022 tlumočník tlumočil chaoticky, nepřekládal vždy přesné informace a záměrně pozměňoval sdělení. Tlumočník žalobci po proběhlém pohovoru vyhrožoval a nadával. Z úředního záznamu ze dne 11. 10. 2022 vyplývá, že správní orgán za přítomnosti tlumočnice paní Ch. D. G. A. vyslechl nahrávku pohovoru ze dne 6. 9. 2022. Dle úředního záznamu říká na nahrávce tlumočník žalobci „*vy jste Sinhálec, já jsem Sinhálec, ponižujete Sinhálce a pokud bych to věděl, ani bych nepřišel tlumočit*“. Nadávky a výhrůžky nejsou přímo zmíněny, ale tlumočník se ptá žadatele, proč to dělá. Dále tlumočník uvedl, že dá vědět hlavní kanceláři, ale není uvedeno, o jakou se jedná.
33. Dne 11. 10. 2022 a dne 19. 10. 2022 byl proveden druhý a třetí pohovor s žalobcem, při nichž byl přetlumočen paní Ch. D. G. A. protokol z prvního pohovoru za účelem kontroly správnosti jednotlivých otázek a odpovědí. V otázce členství v politické straně JVP žalobce upřesnil, že nebyl přímo členem JVP, ale jeho mnišsko-budhistická organizace s touto stranou spolupracovala, ke straně JVP se přidala, ale byla stále samostatnou organizací.
34. Dne 15. 11. 2022 proběhl se žalobcem čtvrtý pohovor, při kterém se správní orgán dotazoval na žalobcem podaná trestní oznámení v zemi původu a na rozdíly ve výpovědích učiněných žalobcem při pohovoru v řízení o udělení mezinárodní ochrany v Německu. Dle žalobce šrílanská policie v jeho trestních oznámeních nekonala, ovšem o vývoji řízení ve věcech se neinformoval. Žalobce věděl o možnosti obrátit se na nadřízené složky policie, ale neučinil tak jednak ze strachu, neboť se v té době z důvodu své bezpečnosti skrýval, jednak „*k těm vyšším funkcionářům se dostanete jen velmi těžko*“.
35. Dále jsou ve správním spise založeny následující zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel při hodnocení jednotlivých tvrzení žalobce:
- Šrí Lanka, Informace OAMP, Bezpečností a politická situace v zemi ze dne 18. 7. 2022;
 - Šrí Lanka, Informace OAMP, Bezpečností situace po atentátech v roce 2019 ze dne 4. 3. 2022;
 - Šrí Lanka, Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP, ze dne 10. 8. 2022, k č. j. MV-110493-2/OAM-2022, Politická strana JVP, Postavení Členů a sympatizantů politické strany JVP (dále jen „Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP“).
36. Žalobce doložil též několik mediálních článků, mimo jiné články z českých médií z roku 2022, ze kterých dle jeho mínění vyplývá, že Šrí lanka čelí vážné ekonomické, humanitární i politické krizi a je zmítána nepokoji, při kterých policisté střílí do protestujících.
37. Dne 27. 11. 2023 žalobce zaslal soudu podání nazvané „návrh na doplnění důkazního materiálu“. Navržené důkazy soud provedl při jednání dne 7. 12. 2023.
38. Po právní stránce soud věc posoudil následovně.
39. Podle § 28 odst. 1 zákona o azylu mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy

mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

40. Důvody udělení azylu upravuje zákon o azylu v ustanovení § 12 tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) *je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod*, nebo b) *má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště*.
41. Pronásledování je v § 2 odst. 4 zákona o azylu definováno jako *„závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“* Podrobnější definici pronásledování obsahuje čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, podle něž je pronásledováním jednání, které je: *„a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“*
42. Žalobce má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) i b) zákona o azylu, neboť má obavu z návratu do vlasti, pramenící z možných problémů ze strany organizace extrémistických mnichů, jejich přívrženců potažmo i ze strany státních či bezpečnostních složek Šrí Lanky [jedná se především o organizaci označenou žalobcem v průběhu správního řízení jako Bodu Bala Sena (BBS)], jelikož vyvíjel aktivity v sociální, humanitární a politické oblasti. Žalovaný dospěl k závěru, že rozpory v žalobcových výpovědích značí účelovost jeho žádosti a současně (též na základě zpráv o zemi původu) dospěl ke zjištění, že potíže žalobce v zemi původu nesplňují znaky pronásledování dle § 2 odst. 4 zákona o azylu.
43. Krajský soud konstatuje, že se v dalším řízení dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 20/2024-37 opětovně zabýval uplatněnými žalobními body, které se týkaly nedostatečného zjištění skutkového stavu, rozporů v tlumočení a „opožděného“ podání žádosti o mezinárodní ochranu. Hodnotil také, zda podklady pro vydání rozhodnutí odpovídají požadavkům stanoveným judikaturou a zda rozhodnutí obsahuje komplexní posouzení věrohodnosti žalobce.

VI.A Rozpory v tlumočení a hodnocení věrohodnosti

44. Nejprve se krajský soud zabýval námitkami nesprávného tlumočení a hodnocení věrohodnosti. Námitka nesprávného tlumočení dle názoru krajského soudu úzce souvisí právě s hodnocením věrohodnosti žalovaného, neboť žalobce zejména namítl, že žalovaným dovozená rozpornost či účelovost jeho tvrzení je důsledkem právě nesprávného tlumočení při pohovoru dne 6. 9. 2022.
45. Žalovaný vyhodnotil tvrzení žalobce o problémech souvisejících s jeho aktivitami v sociální, humanitární a politické oblasti jako účelově použité. Vycházel především z toho, že žalobce měl pouze jednu nepříjemnou zkušenost s tamní policií, dále nebyl žádným předním lídrem politické strany JVP a stejně tak byl pouze řadovým členem organizace NBF. V souvislosti se členstvím v těchto organizacích žalobce nejprve tvrdil, že je členem politické strany JVP, k čemuž předložil průkazku, avšak dle žalovaného toto

tvrzení následně popřel při pohovoru dne 19. 10. 2022, při kterém sdělil, že s politickou stranou pouze spolupracoval, a to jako člen organizace NBF, jejíž průkazku předložil. Žalovaný také vycházel z rozporů týkajících se incidentů (dvou napadení), o které žalobce opíral důvodnost své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle žalovaného při výpovědi v Německu žalobce k okolnostem prvního útoku uvedl, že útočníci jeho mnišskému bratrovi dali *provaz na krk*. Nicméně v sepsaném trestním oznámení (Výpis z informační knihy policie ze dne 5. 12. 2019) se uvádí, že dle žalobce útočník mnišskému bratrovi *stiskl krk*. Do protokolu o trestním oznámení šrílanské policii žalobce také uvedl, že ho útočník zdvihl za varlata a následně pustil na zem. V Německu ovšem uvedl, že ho útočníci chytili za šaty a srazili na zem. Žalovaný také poukázal na to, že ačkoli v nynějším správním řízení žalobce v případě druhého incidentu tvrdí, že jej útočník ohrožoval namířenou zbraní do obličeje, ve Výpisu z informační knihy policie ze dne 11. 12. 2019 a v protokolu o pohovoru provedeném v Německu tato skutečnost uvedena není.

46. Krajský soud přisvědčil žalobci, že hodnocení žalovaného se zakládá na nesrovnalostech plynoucích z rozdílného tlumočení při pohovoru dne 6. 9. 2022 a při pohovorech následujících. Takový postup krajský soud vyhodnotil jako nepřipustný a logicky rozporný. Není možné na jedné straně tvrdit, že při tlumočení pohovoru ze dne 6. 9. 2022 nedošlo k jakémukoli záměrnému zkreslování odpovědí žadatele i vzhledem k tomu, že žadatel „vesměš“ souhlasil se zněním zápisu svých odpovědí, a na druhé straně provést dva následné pohovory k přetlumočení sporného pohovoru, jejichž výlučným obsahem byla oprava prvního pohovoru. Z následných pohovorů přitom nevyplývá, že by žalobce s jeho obsahem „vesměš“ souhlasil, jak tvrdí žalovaný. Žalobce samozřejmě s mnohými odpověďmi souhlasil, mnohé ovšem naopak opravil či doplnil. Krajský soud nemá za to, že pohovor ze dne 6. 9. 2022 jako takový nelze pro zjištění azylového příběhu žalobce užít, ovšem i s ohledem na následné chování tlumočnicka ve vztahu k žalobci, je třeba k jeho obsahu přistupovat se značnou obezřetností. Pakliže žalobce doplnil některé informace až v následných pohovorech, není možné taková tvrzení hodnotit jako účelová. Poukazy žalovaného na rozpory mezi protokolem o pohovoru ze dne 6. 9. 2022 a pohovory následnými proto krajský soud posoudil jako nepřipustné.
47. Pokud tedy žalovaný usuzoval na účelovost tvrzení žalobce z nesrovnalostí týkajících se členství žalobce v politické straně JVP či organizaci NBF v pohovoru ze dne 6. 9. 2022 a v pohovoru následném (str. 27 napadeného rozhodnutí), jedná se o hodnocení nepřipustné. Žalobce v řízení předložil členskou průkazku, která potvrzuje jeho členství v organizaci NBF, není přitom zpochybněno, že žalobce členem této organizace byl a zároveň, že je tato organizace spojena s politickou stranou JVP, na jejíchž aktivitách se žalobce také podílel. Žalovaným zjištěný rozpor tedy nemá dle krajského soudu ani zásadní vliv na celkový azylový příběh žalobce.
48. Jako nepřipustný krajský soud vyhodnotil rovněž závěr žalovaného o rozporu v tvrzeních žalobce o tom, že měl v zemi původu problémy s policií (str. 21 napadeného rozhodnutí). Podle žalovaného žalobce při prvním pohovoru dne 6. 9. 2022 uvedl, že takové problémy v průběhu studií na univerzitě neměl, avšak dané tvrzení dle žalovaného doplnil při pohovoru dne 19. 10. 2022, neboť uvedl, že problémy s policií měl, neboť ta na něho zaútočila slzným plynem při protestu a byl i zbit. Také k tomuto rozporu tedy žalovaný neměl přihlídnout, a to z důvodu nutnosti opravy protokolu o pohovoru, z něhož sporné tvrzení žalobce vzešlo.

49. Za nedostatečné pro zpochybnění azylové výpovědi žalobce z důvodu jeho nevěrohodnosti (účelovosti jeho tvrzení) krajský soud považuje také odkazy žalovaného na nesoulad trestních oznámení žalobce na šrílanské policii s nynější výpovědí žalobce.
50. Posouzení celkové věrohodnosti se stává klíčovým faktorem zejména v situaci, kdy žalovaný rozhoduje za důkazní nouze, tedy když žadatel ani správní orgán není schopen doložit či vyvrátit určitou skutečnost přesvědčivým důkazem a jediným důkazním prostředkem tak zůstává výpověď žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019 - 57). Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, že „[...] není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ V rozsudku ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, pak uvedl, že „[p]okud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet.“ Je proto zřejmé, že důkazní břemeno stran prokázání nevěrohodnosti azylového příběhu žadatele leží na žalovaném a je třeba, „aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63).
51. Nejvyšší správní soud dále uvedl v již citovaném rozsudku ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019 - 57, že „[p]ři hodnocení věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu lze vycházet z vnitřní konzistentnosti a přesvědčivosti výpovědi, z toho, nakolik je žadatelem prezentovaný azylový příběh souladný s informacemi o zemi původu, či z celkové věrohodnosti žadatele“. Ke způsobu, jakým je žalovaný povinen posuzovat jednotlivá fakta z hlediska jejich (ne)věrohodnosti, konstatoval Nejvyšší správní soud, že „[ž]alovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř nájisto, že se nestala (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení (rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Nevěrohodnost tak nelze shledat pouze na podkladu zjištění, která mají okrajový význam, ale musí jít o souhrn jednotlivých nevěrohodných tvrzení, která se týkají podstatných skutečností ohledně relevantních aspektů žádosti o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019 - 57).
52. O zjištění mající okrajový význam se dle krajského soudu jedná právě v případě nesrovnalostí zjištěných žalovaným. Jakkoli nelze s naprostou jistotou vyvrátit tvrzení žalovaného, že prožitek ohrožení namířenou zbraní musí být natolik intenzivní, že jej žalobce opomenout nemohl, nelze žalobci klást k tíži, pokud tuto okolnost uvedl až nyní ve správním řízení. Krajský soud nepovažuje okolnost, zda při napadení žalobce byla použita zbraň či ne, za určující pro závěr o účelovosti tvrzení žalobce o průběhu napadení. Stejně tak není zásadní, zda ohrožení mnišského bratra žalobce spočívalo v přiložení

provazu na krku, či stisknutí krku. Podstatné je dle krajského soudu, že žalobce tvrzená napadení v řízení doložil jednotlivými výpisy z informační knihy policie. O tom, že k těmto napadením došlo, tedy není pochyb. Závěr o nevěrohodnosti a účelovosti tvrzení žalobce tak není namístě, neboť ve vztahu k těmto tvrzením v řízení nenastala důkazní nouze (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019 – 57). Nadto je třeba dodat, že dílčí nepřesnosti v nyní projednávané věci jsou spíše výjimkou z jinak koherentní výpovědi žalobce popisující jeho činnost v zemi původu a problémy s touto činností spojené. Žalobce není nevěrohodný ve všech aspektech své žádosti a ani žalovaný k takovému závěru zjevně nedospěl, neboť se zaměřil toliko na dílčí prvky výpovědi žalobce. Ty však působí značně marginálně v porovnání s celistvou výpovědí žalobce. Podle výše citované judikatury lze přitom vyloučit pouze taková tvrzení, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestala, a neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo. Napadení žalobce nicméně byla v řízení prokázána a dle krajského soudu nemá zásadní význam pro věrohodnost žalobce, zda je v dílčích aspektech těchto napadení nesoulad zachycený v samostatných a odlišných podkladech. Protože žalobce jednotlivá napadení v řízení prokázal a povaha nesrovnalostí předložené důkazy nikterak nezpochybňuje, je závěr žalovaného o účelovosti tvrzení žalobce nesprávný.

53. Hodnocení žalovaného v této části pak krajský soud považuje za nepřezkoumatelné, a to z důvodu, že žalovaný opomenul vyhodnotit, jaký vliv mají zjištěné rozpory na celkový předestřený azylový příběh. Taková úvaha v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedena není, ačkoli je k tomu žalovaný dle relevantní judikatury povinen.

VI.B Zprávy o zemi původu a skutkový stav věci

54. Klíčovou otázkou v nyní projednávané věci je pak především to, zda se žalobce mohl účinně domoci ochrany před šrílanskými státními orgány a současně, zda žalovaný za tímto účelem dostatečně zjistil skutkový stav obstaráním adresných zpráv o zemi původu.
55. Zprávy o zemi původu, které shromáždil žalovaný, k dostupnosti a možnostem vnitřní ochrany uvádějí, že člen či sympatizant politické strany JVP má možnost ohradit se proti nečinnosti policie u soudu, ombudsmana, Národní policejní komise nebo generálního prokurátora. Občané Šrí Lanky mají též možnost dovolat se nečinnosti policie u Jednotky pro veřejné petice Generálního prokurátora Šrí Lanky (viz Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP).
56. Zpráva o bezpečnostní a politické situaci v zemi (Informace OAMP ze dne 18. 7. 2022) pojednává o aktuální politické situaci, politickém zřízení, ratifikaci mezinárodních smluv, existenci trestu smrti či aktivními vojenskými konflikty. Dále se zpráva vyjadřovala k otázce mučení a jiného nelidského zacházení. K tomuto jednání dle zprávy docházelo ze strany bezpečnostních složek docházelo a týkalo se zejména menšin a zadržených osob. Zákon o předcházení terorismu umožňuje podezřelé zadržovat až na 18 měsíců bez obvinění a umožňuje soudům uznat jako důkaz jakékoli prohlášení obviněného, aniž by zaváděl jakékoli výjimky pro přiznání vynucená mučením.
57. Poslední zpráva o zemi původu se zabývala bezpečnostní situací po atentátech v roce 2019 (Informace OAMP ze dne 4. 3. 2022). Zpráva popisuje, že v dubnu 2019 došlo na Šrí Lance ke koordinovaným teroristickým útokům namířeným proti křesťanským kostelům. K útokům se přihlásily organizace napojené na Islámský stát. V bezprostřední reakci došlo k odvetným útokům proti mešitě a muslimským obchodům. V návaznosti na tyto útoky

bylo zadrženo téměř 2 300 osob a islámská uskupení byla označena za extremistická. Tyto útoky tak daly vzniknout napětí mezi šrílanskou muslimskou menšinou, státními orgány a širší společností a docházelo k zaměřování policie na muslimy. V této souvislosti zpráva také poukazuje na velmi tvrdou legislativu upravující boj proti terorismu.

58. Krajský soud konstatuje, že z výpovědi žalobce vyplývá, že jej měly napadnout osoby spojené především s organizací Bodu Bala Sena (BBS). Jedná se dle internetových článků, které žalobce předložil ve správním řízení, o sinhálské extremistické nacionalistické hnutí prosazující většinové nacionalistické pojetí buddhismu. Problémy žalobci dle jeho tvrzení vznikly z toho důvodu, že on takto vyhraněně názorově orientován není, a pomoc v rámci výkonu své buddhistické mnišské profese poskytoval vše osobám bez rozdílu národnosti a náboženství. O tom, že žalobce v zemi původu vyvíjel aktivity v sociální, humanitární a potažmo politické oblasti, není mezi účastníky řízení sporu, neboť rovněž žalovaný tuto skutečnost v napadeném rozhodnutí konstatoval.
59. Žalovaný odmítl postup žalobce a jeho obavy z pronásledování z důvodu, že se o vyřízení svých trestních oznámení šrílanskou policií nezajímal, a proto dle jeho názoru nemůže být splněna podmínka absence ochoty či schopnosti šrílanských státních orgánů poskytnout žalobci ochranu. Krajský soud ovšem souhlasí se žalobcem, že žalovaný neobstaral takové zprávy o zemi původu, které by dostatečně reagovaly na skutečnosti tvrzené žalobcem. S ohledem na značnou specifičnost tvrzení žalobce krajský soud vyhodnotil shromážděné zprávy o zemi původu jako neadresné (nerelevantní), neboť svou obecností znemožňují posoudit obavy žalobce porovnáním se situací panující v zemi jeho původu.
60. Předně je třeba uvést, že žalobci dle jeho tvrzení vznikla újma jednáním soukromých osob. Ojedinelý incident (jakkoli nepříjemný), při kterém byl žalobce v rámci účasti na demonstraci zbit příslušníkem policie, není svou povahou nebo opakováním dostatečně závažný, aby mohl představovat vážné porušení základních lidských práv a naplnit tak kritérium pronásledování dle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice
61. V posuzované věci, jde-li o tvrzené obavy z pronásledování soukromými osobami, je nezbytné, aby žalobce prokázal, že šrílanské státní orgány mu nejsou schopny či ochotny zajistit ochranu před daným jednáním. Podle § 2 odst. 6 věta druhá zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
62. Žalobce ve správním řízení účinnost ochranných mechanismů v jeho konkrétním případě opakovaně zpochybnil. V průběhu správního řízení tvrdil, že mu bylo známo, že policie ve věcech, které se týkaly národnostních záležitostí, tehdy nekonala. Za tímto účelem žalovanému předložil internetové články, z nichž nedostupnost vnitřní ochrany dovozoval. V podání ze dne 6. 10. 2022 žalobce předložil několik článků, které nejprve pojednávají o násilí páchaném extremistickým nacionalistickým hnutím BBS, a dále článek, v němž se uvádí, že šrílanská policie a armáda je pod vlivem sinhálských extremistických mnichů. Při prvním jednání v řízení před soudem dne 7. 12. 2024 byly provedeny důkazy dalšími zprávami či články, které žalobce navrhl, a také z nich plyne, že se objevily důkazy o zastrašování či útocích na jakoukoli skupinu, o které se předpokládalo, že nepodporuje sinhálsko-buddhistické nacionalistické hodnoty, a policie se k ochraně obětí stavěla

zdrženlivě (zpráva USCIRF – US Commission on International Religious Freedom za rok 2022).

63. Shromážděné zprávy o zemi původu dle krajského soudu vůbec nezmiňují problematiku činnosti hnutí BBS, jeho extremistické a nacionalistické nastavení (a jakou hrozbu pro osoby, které toto hnutí nepodporují, představuje), dále se obecněji nezabývají otázkou, jaké je převažující nastavení většinové sinhálské populace Šrí Lanky, jaké je v jejím rámci postavení šrílanských buddhistických mnichů, zda osobám, které (třebaže jsou sinhálské národnosti či vyznávají buddhismus) poskytují pomoc zejména muslimské menšině, může ze strany těchto osob či hnutí hrozit újma, a jaké je propojení těchto osob se šrílanskými státními orgány. Žalobce v řízení předložil několik novinových článků, ze kterých některé z vyjmenovaných okolností vyplývaly, a ve vztahu k jeho osobě dokládaly možnost opakování jednání, kterému byl již dříve v zemi původu vystaven. Krajský soud proto vyhodnotil obsah zpráv o zemi původu jako nedostatečný pro zjištění skutkového stavu v této konkrétní věci. Právě uvedenými okolnostmi a především problematikou spojení hnutí BBS a nacionalistických buddhistických mnichů se šrílanskými státními orgány (zejména policií) se měl žalovaný zabývat, aby mohl adekvátně reagovat na skutková tvrzení žalobce, a zodpovědět otázku, zda žalobce skutečně může účinnou ochranu v zemi původu vyhledat.
64. Krajský soud svými závěry nemíní absolutně vyloučit možnost, že se žalobce účinně ochrany v zemi původu ochrany domáhat může. Aby ovšem žalovaný na takovém závěru mohl setrvat, je nezbytné podklady doplnit o zprávy zabývající se předestřenými okolnostmi, nebudou-li svědčit závěru opačnému, jak jej v řízení tvrdil a dokládal žalobce.
65. Krajský soud si je vědom, že žalovaný nechal zpracovat zprávu o zemi původu, která se dostupnými prostředky ochrany zabývá. Ačkoli zpráva určité dostupné prostředky nabízí, její relevance je značně umenšena skutečností, že odpovídá na otázky týkající se příslušnosti k politické straně JVP. Přestože žalobce je příslušníkem této politické strany, je zjevné, že problémy mu neměly vzniknout v bezprostřední souvislosti se členstvím v této politické straně, nýbrž v souvislosti s aktivitami humanitárního charakteru. Tyto aktivity se měly týkat také muslimské náboženské menšiny, což není schvalováno jak ze strany sinhálské národnostní většiny, do které lze dle tvrzení žalobce podřadit také převažující část buddhistických mnichů, tak ze strany extremistických hnutí.
66. Objasnění těchto okolností je pro zjištění skutkového stavu potřebné rovněž proto, že o možnosti pronásledování a odůvodněnosti obav žalobce mohou do určité míry svědčit také výhrůžky ze strany tlumočníka, který byl přítomen pohovoru dne 6. 9. 2022. Tlumočník měl dle překladu předloženého žalobcem ve správním řízení uvést: *„Já jsem Sinhálec, jsem buddhista z jižní Šrí Lanky. Ty jsi sinhálský buddhistický mnich. Zradil jsi Šrí Lanku. Chováš se jako pes. Proč říkáš takové věci? Já si to s tebou vyřídím, ty bastarde. Informace o tobě řeknu každému. Mluvíš o Šrí Lance tímto způsobem. Jsi (...) mnich. Nedělej to, jsi Sinhálec, a buddhista. Jdi do háje.“* Zvukovou nahrávku výhrůžek tlumočníka nechal přeložit také žalovaný na místě při pohovoru dne 19. 10. 2022. Podle tlumočnice (paní Ch. D. G. A.) měl tlumočník uvést, že *jsou oba dva Sinhálci a tím co tvrdí, ponižuje Sinhálce*. Tlumočník se žalobce ptal, *proč to dělá a doplnil, že kdyby to věděl, nepřijede tlumočit*. Řekl, že žalobce *nablásí na hlavní kanceláři*. Tlumočnice poté uvedla, že *tlumočník na nahrávce hovoří o žalobci velmi ošklivě a že jedná proti Sinhálcům*. Tlumočník měl také uvést, že je ze stejného města na Šrí Lance, že tak žalobce nemá činit, protože jeho jednání je pro Sinhálce

špatné, či že Sinhálci jsou nakonec menšina, nemají kam jít, nemají jinou zemi, zatímco muslimové mají kam jít.

67. Tyto výhrůžky vcelku odpovídají tvrzením žalobce o situaci v zemi původu. Není tedy nepravděpodobné, že žalobce by se s takovým jednáním opětovně v zemi původu nemohl setkat i po svém návratu. Vzhledem k tomu, že tlumočník vyjádřil úmysl sdělit informace o výrocích žalobce v azylovém řízení, mohou být obavy žalobce tím spíše důvodné. I za tímto účelem je tedy další doplnění podkladů a skutkového stavu nezbytné. Žalovaný měl na tuto situaci adekvátně reagovat již ve správním řízení obstaráním dodatečných zpráv o zemi původu, což ovšem dle názoru krajského soudu neučinil. Žalovaný se omezil na konstatování, že má za dané, že je tlumočník vázán slibem tlumočnicka, a zavázal se tak k zachování mlčenlivosti o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu činnosti. Je nicméně zjevné, že i po podpisu takového poučení, tlumočník slibu nedbal, žalobci vyhrožoval a o tom, co žalobce vypověděl, zamýšlel informovat v zemi původu, a to dle jeho vyjádření zřejmě ve stejném městě, odkud pochází žalobce.
68. Nejenže tedy vyjádření tlumočnicka naznačují důvodnost tvrzení o vnitřním napětí mezi samotnými Sinhálci (pokud se jedná o pomoc muslimské komunitě na Šrí Lance), ale odůvodňují také obavy žalobce, co o něm v zemi původu mohlo být vyzrazeno, a jaké důsledky by pro něho mohly z vyzrazení plynout v případě návratu do země původu. Také touto otázkou se žalovaný bude v dalším řízení zabývat s tím, že za účelem objasnění hrozby vyzrazení informací o azylovém řízení žalobce v zemi původu zjistí, zda tlumočník informace o žalobci v zemi původu někomu poskytl, a to především tak, že vyslechne jako svědka tlumočnicka W. I. D., nebude-li možné takové zjištění učinit způsobem jiným.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

69. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
70. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobci, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly. Žalobce byl v řízení zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, která právo na odměnu za zastupování nemá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. prosince 2024

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně